

Regeringskansliet, Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: fi.ba.eu@regeringskansliet.se

Remiss av SOU 2025:112 Verktyg för skydd av EU-medel – Rättsliga förutsättningar för svenska myndigheter att använda Arachne och Edes

Er beteckning: Fi2025/02098

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län tillstyrker förslaget att införa en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Nedan redovisas Länsstyrelsens övriga synpunkter på betänkandet.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen i Stockholms län vill, som samordnande myndighet för åtgärderna Investeringstöd för hyresbostäder och bostäder för studerande samt Stöd till energieffektivisering av flerbostadshus, framföra erfarenheter från myndighetens deltagande i Sveriges återhämtningsplan (RRF).

Insamling av uppgifter

Inom genomförandet av RRF har det inte alltid funnits strukturer på plats för att samla in uppgifter i samband med ordinarie handläggning. Länsstyrelsens erfarenhet är att det varken är effektivt eller rättssäkert att samla in uppgifterna i samband med eller efter utbetalning. Eftersom det kommer att vara obligatoriskt att samla in uppgifter i kommande EU-finansierade fonder/program bör detta göras i samband med handläggning av ärenden (exempelvis genom anpassade ansökningsformulär). I den mån det är möjligt bör system vara sammanlänkade så att vissa uppgifter kan hämtas med automatik. Exempelvis skulle uppgift om verklig

huvudman kunna hämtas direkt från Bolagsverket till handläggningssystemet.¹

Det är angeläget att de myndigheter som ska samla in uppgifter har åtkomst till Bolagsverkets register över verkliga huvudmän som idag även efter den lagändring som föreslås träda i kraft 1 juli 2026 till följd av propositionen 2025/26:129².

Länsstyrelsen vill samtidigt uppmärksamma behovet av tydlighet i instruktionen kring vilka uppgifter som ska samlas in för inrapportering. Inom RRF har instruktionerna till genomförandemyndigheterna för insamling av uppgift om verklig huvudman inte varit tillräckliga och merarbete har uppstått på grund av det. Felaktigheter i redan insamlade uppgifter har dessutom påpekats vid revision från Europeiska kommissionen.

Länsstyrelsens användning av verktygen

Länsstyrelsen ser positivt på möjligheten att använda de riskvärderingar som automatiskt genereras i Arachne som stöd vid tillsyn efter utbetalning för att exempelvis identifiera högriskprojekt.

Länsstyrelsen är positiv till möjligheten att använda Edes vid handläggningen av ärenden för att upptäcka oegentligheter. Däremot anser myndigheten att det finns oklarheter kring hur informationen från Edes bör användas. Det är viktigt att det finns ett tydligt ramverk och bra förutsättningar för användning av verktygen om dessa ska ha avsedd effekt. Detta saknas idag.

Länsstyrelsen utgår från att båda dessa verktyg ska användas brett i handläggning av ärenden för att motverka felaktiga utbetalningar. Det kommer att leda till att ytterligare resurser kommer att krävas både för användandet av verktygen och för kompetenshöjande insatser för samtliga användare.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av länsöverdirektör Tommy Hansen med handläggare Stella Fahlén Godö som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Anna Conzen och chefsjurist Shiva Norvad deltagit.

¹ En sådan koppling finns numera mellan Boverkets ärendehandläggningssystem Bofinc och Bolagsverkets register över verkliga huvudmän.

² Förslag till lag om ändring i lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift.